

технологій. Матеріали VIII Міжнародної науково – практичної конференції. К.: ГП «Укртехінформ», 2013. С. 157-161.

6. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку: Дослідження підприємницького прибутку, капіталу, кредиту, проценту і цикла конюктури. М.: Прогрес, 1982. 456 с.

Наталія БАРАНЮК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Лідія КРУП'ЯК

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

В умовах глобалізації, технологізації, маркетизації системи охорони здоров'я стикаються із численними проблемами і викликами, що ускладнюють досягнення поставлених перед ними цілей. Перш за все вони викликані серйозними демографічними зрушеннями, зміною парадигми здоров'я, епідеміологічним переходом від інфекційного до переважно неінфекційного типу патології, збільшенням тягаря хвороб і потреб у послугах охорони здоров'я. Суттєвою перешкодою на шляху поліпшення здоров'я і благополуччя є також екологічні проблеми, кліматичні зміни, соціально-політичні конфлікти, урбанізаційні, міграційні процеси, економічна криза та ін. Одночасно зі зростанням запитів населення щодо обсягів медичного обслуговування зростають вимоги до його якості та безпеки. Системи охорони здоров'я стикаються з дефіцитом фінансових ресурсів, кадровими та іншими проблемами, що вимагає перегляду політики, пошуку нових стратегій розвитку, вдосконалення її структури і функціонування [1].

Спираючись на дослідження Носулич Т.М. [2] та аналіз законодавчих та нормативних документів, автори наукової праці [3] визначають основні проблеми у сфері охорони здоров'я, однією з яких є брак кваліфікованих медичних кадрів. Вони вказують на те, що «система вищої медичної освіти України завжди відрізнялася високим рівнем підготовки професіоналів для медичної сфери та підготовки наукових кадрів цієї галузі. Останнім часом у зв'язку із стрімким розвитком в провідних країнах світу науково-технічного прогресу в галузі медицини, великих державних та корпоративних інвестицій стрімко з'являються нове інноваційне обладнання для лікування, створюються нові високоефективні лікарські засоби, що неможливо наздогнати вітчизняній промисловості та вітчизняними науковцям в сучасних умовах. Тому все більше значення набуває передпідготовка та підвищення кваліфікації лікарів, спонсорська, грантова діяльність, що сприяє залученню у вітчизняну систему охорони здоров'я передових технологій».

Усе вказане вище актуалізує питання необхідності професійного розвитку персоналу закладів охорони здоров'я та вдосконалення механізму такого розвитку.

Про актуальність питання необхідності професійного розвитку персоналу закладів охорони здоров'я та вдосконалення механізму такого розвитку свідчить теза, наведена у аналітичній записці за матеріалами науково-практичної конференції з міжнародною участю [4], зокрема: «суттєвими недоліками кадрового забезпечення медичної галузі на сьогодні є: недостатнє забезпечення медичними кадрами та низька ефективність використання наявного потенціалу; негативний кадровий баланс: старіння працівників; низька якість підготовки медичних кадрів; недостатній приплив у медицину кваліфікованих молодих фахівців; регіональна та галузева диспропорція кадрового забезпечення; зниження рівня кваліфікації медичних кадрів; слабкість механізмів державного регулювання кадрової політики у сфері охорони здоров'я; відсутність державної концепції кадрової політики в галузі; недосконалі програми контролю за працевлаштуванням молодих спеціалістів; недосконала система планування кадрового складу сфери охорони здоров'я; відсутність мотивації та зацікавленості у покращенні результатів діяльності медичних працівників; невідповідність якості підготовки медичних кадрів сучасним вимогам і потребам медичної галузі та завданням реформування медичної сфери; непрозорість, суб'єктивізм і формалізм механізмів ліцензування медичної практики, акредитації медичних закладів, атестації медичного персоналу в поєднанні з повільним, а іноді – відсутнім впровадженням процесу стандартизації медичної практики призводить до поглиблення проблеми надання якісних послуг з охорони здоров'я».

Професійний розвиток персоналу – це досить складна система та безперервний процес, що реалізовується через комплекс освітніх, практичних, соціально-культурних, комунікаційних та мотиваційних заходів, спрямованих на навчання, підвищення кваліфікації, розвиток ділових якостей, соціально-особистісний розвиток, оцінку та адаптацію персоналу до виробничих та організаційних змін [5, с. 132].

Важливу законодавчу основу для професійного розвитку персоналу організацій, в тому числі, закладів охорони здоров'я та вдосконалення механізму такого розвитку формує Закон України «Про професійний розвиток працівників» [6]. Стаття 2 «Державна політика у сфері професійного розвитку працівників» чинного закону [6] визначає, що «метою державної політики у сфері професійного розвитку працівників є підвищення їх конкурентоспроможності відповідно до суспільних потреб шляхом сприяння роботодавцю в ефективному використанні праці та забезпеченні досягнення належного професійного рівня працівниками».

Основними напрямками діяльності роботодавців у сфері професійного розвитку працівників (стаття 4 закону [6]) є: розроблення поточних та перспективних планів професійного навчання працівників; визначення видів, форм і методів професійного навчання працівників; розроблення та виконання робочих навчальних планів і програм професійного навчання працівників; організація професійного навчання працівників; добір педагогічних кадрів та фахівців для проведення професійного навчання працівників безпосередньо у роботодавця; ведення первинного та статистичного обліку кількості працівників, зокрема тих, які пройшли професійне навчання; стимулювання професійного зростання працівників; забезпечення підвищення кваліфікації працівників безпосередньо у роботодавця або в навчальних закладах, як правило, не рідше ніж один раз на п'ять років; визначення періодичності атестації працівників та організація її проведення; проведення аналізу результатів атестації та здійснення заходів щодо підвищення професійного рівня працівників.

Професійний розвиток і навчання персоналу закладів охорони здоров'я дасть змогу не тільки підвищити освітню та професійну підготовку кадрів, а й ступінь задоволення їх працею. Адже можливість навчання та розвитку сприймається працівниками як турбота про задоволення їх потреб і є нематеріальним стимулом для працівника. Професійний розвиток є процесом, важливим як для конкретного працівника, так і для закладу охорони здоров'я, оскільки для самого працівника розвиток означає зростання його компетентності, і, відповідно, вартості та конкурентоспроможності на ринку праці, а для закладу охорони здоров'я – досягнення його цілей, підвищення ефективності функціонування і якості надання послуг, можливість перетворення на заклад, «що навчається».

Використані джерела

1. Устінюв О.В. Актуальні проблеми здоров'я та охорони здоров'я у III тисячолітті. URL: <https://www.umj.com.ua/article/59340/aktualni-problemi-zdorov-ya-ta-oxoroni-zdorov-ya-u-iii-tisyacholitti>
2. Носулич Т.М. Наукові підходи до вивчення системи охорони здоров'я з позицій сталого розвитку /Т.М. Носулич// Сталий розвиток економіки. 2013. № 4. С. 195-201
3. Сазонєв І.Л., Зима І.Я. Визначення проблем та основних напрямів реформування системи охорони здоров'я України. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/4.pdf
4. Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи. Аналітична записка за матеріалами науково-практичної конференції з міжнародною участю, Тернопіль–Кам'янець–Подільський, 12–13 грудня 2018 року. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/33636/1/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>
5. Жиденко О. Професійний розвиток персоналу державної служби: основні складові процесу. URL: nbuv.gov.ua/j-pdf/znpnadu_2013_1_7
6. Про професійний розвиток працівників: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>